

François Colin, nationaal voorzitter Prebes

“Samen kunnen we het aantal arbeidsongevallen terugdringen”

Nelectra draagt veiligheid hoog in het vaandel. Naast de diverse instrumenten en initiatieven die we daarvoor al aanbieden - denk aan risicoanalyses en diverse veiligheids-instructiefiches - bouwen we binnenkort daarom ook een samenwerking uit met Prebes. Met pakweg 7.000 leden en een uitgebreid kenniscentrum is de vereniging voor en door preventieadviseurs immers een bijzondere bron van kennis en informatie over zowel veiligheid als welzijn op het werk, ook voor de elektrotechnische sector. Onze gedelegeerd bestuurder Viviane Camphyn maakte kennis met François Colin, kersvers nationaal voorzitter van Prebes.

Viviane Camphyn: Prebes werkt nauw samen met diverse federaties, vakverenigingen en sectororganisaties, waaronder binnenkort ook Nelectra. Waarom zijn die samenwerkingen zo cruciaal?

François Colin: Als vereniging voor en door preventieadviseurs zorgen wij in de eerste plaats voor kennisdeling onder preventieadviseurs. Dat doen we via opleidingen, een magazine, ons kenniscentrum, ... om zo expertise en sectorervaringen met elkaar te delen. Het is echter van groot belang dat we daar de diverse vakverenigingen in mee hebben. Enerzijds omdat de risicoprofilering in elke sector anders is, anderzijds omdat welzijn op het werk voor iedereen van belang is. Hoe meer arbeidsongevallen we samen kunnen vermijden, hoe beter. Het klinkt misschien raar, maar uiteindelijk zouden welzijn en veiligheid zodanig in de sectoren zelf ingepast moeten zijn dat het werk van de preventieadviseur overbodig wordt.

Nelectra neemt al heel wat initiatieven met betrekking tot veiligheid op het werk, maar we merken dat het moeilijk is om alle bedrijven te overtuigen om hiervoor de nodige stappen te ondernemen. Wat zijn jullie ervaringen met de onze sector wat betreft veilig werken?

De elektrotechnische sector is een bijzondere sector. In sommige gevallen moet er bijvoorbeeld onder spanning gewerkt worden en liggen de risico's heel hoog, terwijl de meer administratieve profielen met heel andere risico's geconfronteerd worden. Daarenboven zien we in de elektrotechnische sector heel veel kleine bedrijven, kmo's en zelfs eenmanszaken. In veel gevallen is de tussenkomst van een preventieadviseur dus niet wettelijk verplicht en is het de bedrijfsleider die deze rol op zich moet nemen. Dat vergt natuurlijk extra werk, administratie en verantwoordelijkheid. Maar ook wanneer er wel een preventieadviseur aangesteld is, kan die doorgaans niet op alle verschillende werven tegelijk aanwezig zijn. Het is dus van belang dat iedere schakel in het bedrijf welzijn promoot.

Hoe pakt zo'n kleine onderneming dat dan best aan?

In mijn ervaring zoek je best naar een pragmatische oplossing: een pragmatische risicoanalyse die helpt om de essentie naar boven te brengen. Voor iemand die gewoon aan een mooi afgewerkt bord werkt en de spanning afzet, volstaat het om de risico's af te schermen en kenbaar maken. Je hoeft ook geen risicoanalyse te doen voor werken in slecht weer als iemand nooit buiten werkt. Maar werkt iemand wel onder spanning? Ja, dan is het natuurlijk van groot belang dat je die

risicoanalyse terdege doet. Enkel zo kan je immers voordeden en risico's wegmenen. Kortom, geen risicoanalyse doen wanneer ze niet nodig is; een grondige risicoanalyse doen wanneer ze wel nodig is. Ook voor nieuwe uitdagingen zoals bijvoorbeeld ongevallen in het woon-werkverkeer.

Jullie acties zijn in eerste instantie gericht op de preventieadviseurs, maar nemen jullie ook initiatieven voor elektrotechnische installateurs? Een preventieadviseur denkt immers niet noodzakelijk op dezelfde manier als een installateur.

In principe is de preventieadviseur voor een bedrijf de schakel tussen beleid en techniek. De preventieadviseur staat op de werkvloer, spreekt met de techniekers en maakt vervolgens de vertaling naar de bedrijfsleider. Het is belangrijk dat de preventieadviseur daarbij voldoende luistert naar de problemen op de werkvloer en zich technisch beroept op de installateurs, want zij zijn nu eenmaal de experts van dienst. Het klopt dat de preventieadviseurs dit al eens te theoretisch durven benaderen en daarbij de voeling met de technici verliezen. Ook dat is iets waar we samen met de vakverenigingen meer

verandering en structuur in willen krijgen, bijvoorbeeld door meer ruimte voor dialoog te creëren in onze opleidingen en ook ons driemaandelijks bijscholing- en netwerkevent Prenne voor een breder publiek open te stellen. Tijdens zo'n event zijn er altijd wel sessies rond elektriciteit, maar bijvoorbeeld ook over kleine en grote ongevallen uit het verleden. Daar kan iedereen uit leren.

Wat als er zich effectief zo'n groot of zelfs dodelijk ongeval voordoet? Dat vergt uiteraard de nodige verwerking. Hoe staan jullie preventieadviseurs daarin bij?

Helaas komen dit soort situaties nog te vaak voor, zelfs wanneer er een goed beleid gevoerd wordt. Als vakvereniging proberen wij op zo'n moment niet alleen de eerste juridische ondersteuning te

bieden, maar vooral een luisterend oor. Zo kunnen we de betrokken persoon in contact brengen met collega's die in het verleden hetzelfde meemaakten. Het is echt essentieel om op zo'n moment een goed vangnet te hebben, zowel op privé als op professioneel vlak.

Als we wat specifiek naar de elektrotechnische sector gaan kijken, dan zien we de jongste jaren een aantal nieuwe uitdagingen opduiken inzake veiligheid. Ik denk bijvoorbeeld aan de PV-markt en werken op hoogte. Welke acties ondernemen jullie daarvoor?

Wij zien risicobescherming steeds vanuit de preventiehiërarchie. Dat wil zeggen dat we eerst nagaan of het risico geëlimineerd kan worden. Is het bijvoorbeeld mogelijk om de PV-installatie zodanig te plaatsen dat hier op een veilige manier aan gewerkt

kan worden op de begane grond? Zo niet, dan gaan we over op andere technieken om het risico te vervangen of verkleinen en vervolgens op collectieve of persoonlijke beveiliging. De voorkeur ligt daarbij altijd op collectieve maatregelen, maar we zien inderdaad dat er ook veel andere technieken toegepast worden. Die kennis en ervaringen proberen we via onder meer onze opleidingen, artikels en kenniscentrum met onze leden te delen, maar ook naar kleinere bedrijven en kmo's te laten doorsijpelen. Ik ben ervan overtuigd dat een goede samenwerking tussen onze beide verenigingen die doorvertaling naar beneden toe zal helpen verwezenlijken.

Een andere booming business is die van de elektrische voertuigen, waarbij heel wat discussie bestaat over bijvoorbeeld de veiligheid in parkeergarages. Is dat iets waarmee jullie bezig zijn?

Het is niet onze ambitie om hier meteen zelf opleidingen rond te voorzien. Daar zijn ongetwijfeld betere, gespecialiseerde partners voor. Maar we proberen uiteraard wel mee te sensibiliseren door bijvoorbeeld praktijkervaringen te delen, experten aan het woord te laten en gerelateerde thema's in onze Prenne's op te nemen.

Elektrotechnische installateurs worden regelmatig geconfronteerd met tijdelijke en mobiele werven en daarbij krijgen we altijd veel vragen over het veiligheidsplan. Hoe moeten die regels precies geïnterpreteerd worden?

Ten eerste is het belangrijk om een onderscheid te maken tussen de preventieadviseur of het bedrijf enerzijds, die een veiligheidsplan moeten opmaken, en de veiligheidscoördinator anderzijds, die verantwoordelijk is voor de beoordeling en de aanmaak van het veiligheidsplan in totaliteit. Sowieso hebben wij heel wat voorbeeldveiligheidsplannen in onze kennisbank zitten, maar omdat de rol van beide functies verschillend is, werken we ook heel nauw samen met de vakvereniging van veiligheidscoördinatoren (VC-CS).

Ten tweede klopt het dat de wetgeving veel ruimte laat voor interpretatie, maar is het goed om terug te gaan naar de essentie, met name dat de wetgeving voor ogen heeft om te voorkomen dat verschillende

aannemers een risico betekenen voor elkaar. Denk bijvoorbeeld aan een elektrotechnicus die bij de aansluiting van een bovengrondse glasvezelkabel vaststelt dat de ondergrond waarop hij moet werken onstabiel is. Dat kan voor hem veel risico's betekenen. Maar ook hij laat voor de volgende in lijn natuurlijk de nodige gevaren na. Dat zijn de zaken die de veiligheidscoördinator moet weten opdat hij het kan doorgeven aan volgende partijen. Enkel door op voorhand goed af te stemmen welke stappen iedereen neemt en welke risico's we voor elkaar betekenen, kunnen we ongevallen voorkomen. Dat is waar die wetgeving TMB uiteindelijk om draait. Als je het pragmatisch bekijkt, gaat het dus opnieuw om die risicoanalyse van je taken. Als je die doet, dan heb je in principe je veiligheidsplan. Complexer hoeft je het niet te maken.

Kan Prebes ondersteunen in begeleiding van werken met derden om risico's in te perken of te vermijden?

Hiervoor zijn de veiligheidscoördinatoren de aangewezen partners, maar opnieuw proberen we daar via onze samenwerking met VC-CS ook de nodige aandacht aan te schenken en zoveel mogelijk duidelijkheid te scheppen. Op zich is het in ieder geval hetzelfde verhaal als bij de TMB: wat zijn de risico's die ik in het betrokken bedrijf introduceer door daar mijn job uit te oefenen en welke risico's brengt de context van het bedrijf voor mij precies mee? In een ziekenhuis kan je bijvoorbeeld geconfronteerd worden met magnetische straling. Als je die risico's niet meekrijgt, dan kan je daar natuurlijk geen rekening mee houden.

Prebes zetels, net als Nelectra, in de Hoge Raad voor Preventie en Veiligheid op het Werk. Kunnen we als partners via deze raad ook een verschil maken in veiligheid en preventie?

Ik denk dat als je alleen maar zeurt naar een overheid, je niet veel bereikt. Uiteraard heeft ook de Hoge Raad zijn limieten en hebben ook wij er al de nodige teleurstellingen gekend, maar mochten we niet mee rond de tafel zitten, dan was het nog een heel ander verhaal. We krijgen op z'n minst de kans om supplementair advies te geven en hebben ook wel de indruk dat we gehoord worden. Ook al is de doorvertaling in uitvoering soms wat minder. Onze

ambities liggen hoog en we proberen allemaal onze stempel te drukken, maar uiteindelijk is welzijn op het werk enkel mogelijk wanneer er een goed evenwicht is tussen het ideale en het werkbare.

Een van de zaken die in de Hoge Raad uitgebreid aan bod is gekomen, is het KB Veiligheid en de verplichte basisveiligheidsopleiding van 8 uur voor eenieder die manuele activiteiten uitvoert op Tijdelijke of Mobiele Bouwplaatsen. Hoe staan jullie daar tegenover?

Wat mij betreft is het een stap vooruit. Vandaag moeten heel wat bedrijven in de bouw geen VCA hebben en daarin zie je wel, zoals bijvoorbeeld bij die PV-installaties, dat dat tot problematische situaties kan leiden. Door de aanpassing van het KB zullen ze nu gedwongen worden om daarmee iets te doen en kunnen we het aantal arbeidsongevallen hopelijk verder reduceren.

Is een VCA altijd het gepaste antwoord daarop?

VCA is natuurlijk in hoofdzaak opgezet richting de petrochemische sector. Dat zal voor bedrijven in de bouw of elektrotechniek inderdaad niet altijd 100% relevant zijn en bovendien erg kostelijk om te onderhouden. Ik zie dan ook veel meer potentieel in veiligheidsopleidingen die weliswaar geënt zijn op VCA, maar zich meer specifiek op de activiteiten en risico's van het bedrijf richten. De meerwaarde daarvan is veel groter; de investering vaak kleiner. Met die 8 uur basisveiligheidsopleiding is daarvoor alvast een opening gecreëerd.

In hoeverre moeten we techniekers daarvoor niet al vroeger, bijvoorbeeld in het secundair onderwijs, klaarstellen?

Dat is essentieel. Alles begint bij het basisonderwijs, want daar worden onze techniekers gevormd. Welke risico's zijn er, welke

"Het risico op een arbeidsongeval beperken is de investering in VCA méér dan waard"

Dirk Coene is bestuurslid bij Nelectra en bestuurder van installatiebedrijf IECH uit Hooglede. Zijn bedrijf is sinds 2001 VCA-gecertificeerd. Niet alleen de tiental vaste medewerkers van IECH, maar ook de zelfstandige installateurs die af en toe bijspringen hebben een VCA-basisopleiding genoten.

"Het was tijdens een Nelectra bijeenkomst dat we voor het eerst met VCA in contact kwamen", vertelt Dirk. "Het was ons meteen duidelijk dat een gedegen veiligheidsopleiding van essentieel belang was, maar ook dat we dat intern niet zomaar georganiseerd zouden krijgen. Wij zijn nu eenmaal elektriciens. We focussen op ons vak en nemen onze klanten voor. Moesten we zelf alles moeten regelen, dan lopen we het risico dat andere zaken altijd voorrang krijgen. En dat is natuurlijk niet de bedoeling."

Sinds 2001 werkt Dirk daarom samen met een externe partij voor het opzetten en onderhouden van de VCA-certificering. "Op die manier leggen we het onszelf op. Het klopt dat dat een investering vergt, maar die weegt in geen geval op tegen de kosten en schade die je oploopt bij een arbeidsongeval. Bovendien zijn we er zo van verzekerd dat we op elk moment aan de wetgeving voldoen en op de hoogte zijn van de laatste aanpassingen. Inmiddels is VCA voor zowel mezelf als mijn medewerkers een echte 'way of life'."

neem je, en hoe kan je die voorkomen? Welke afwijkingen kunnen er voorkomen en hoe kunnen zij ervoor zorgen dat je een ongeval hebt? Dat zijn allemaal zaken die in het secundair onderwijs behandeld zouden moeten worden. Helaas is dat op vandaag heel sterk afhankelijk van individuele leerkrachten die ervoor kiezen om het wel of niet mee te geven. Er is weliswaar een gunstige evolutie, maar standaard is het nog steeds niet. In Scandinavische landen, daarentegen, wordt veel meer ingezet op noodgevallen en urgenties. Dat zorgt voor de nodige veerkracht om met veranderingen en onverwachte omstandigheden om te gaan en daar op een veilige manier op te reageren. En zo voorkom je ongevallen.

Naast veiligheid heeft Prebes ook aandacht voor duurzaamheid. Waarom is dat voor jullie zo belangrijk?

Je kan simpelweg geen organisatie opzetten met een langetermijnvisie als je niet bezig bent met het welzijn van je werknemers. Iedere organisatie die zich inzet voor zijn medewerkers en ongevallen wil voorkomen, is met andere woorden per definitie duurzaam bezig. Daarnaast organiseren we in samenspraak met onder meer VMx, de beroepsvereniging van Vlaamse milieuprofessionals opleidingen en Prenne-sessies waarin duurzaamheid

op een praktische manier wordt benaderd, goede praktijkvoorbeelden worden uitgelicht, enzovoort. Op die manier kunnen we opnieuw wat van onze collega's leren.

Uw aanstelling als nationaal voorzitter van Prebes dateert nog maar van mei 2023. Ongetwijfeld hebt u dus nog heel wat ambities en vooruitzichten voor de komende jaren?

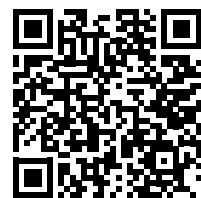
Met het vorige bestuur hebben we een strategisch plan opgemaakt dat we momenteel in verschillende jaarplannen en doelstellingen aan het uitzetten zijn. Een van de kernpunten daarin zal toegankelijkheid zijn. Dat wil zeggen dat we meer mensen van buiten onze organisatie willen betrekken, onder andere via de diverse vakorganisaties, maar ook kmo's en jonge, pas afgestudeerde preventieadviseurs. Zij hebben immers een andere manier van werken dan de vorige generaties en zijn vaak meer betrokken bij de techniekers in een bedrijf. Om relevant te blijven, moeten we dus ook hen mee hebben.

Daarnaast blijven we uiteraard ook pleiten voor een goede invulling van de taken van de preventieadviseur, waarbij niet alleen het verminderen van arbeidsongevallen, maar ook het verhogen van het welzijn op het werk centraal staat. Het gaat ons

immers niet alleen om de technische veiligheid; in principe moeten werknemers op het einde van de dag ook simpelweg met evenveel of zelfs meer energie terug naar huis keren. Daar blijven we ons samen met andere actoren dan ook actief voor inzetten.

Meer informatie over de Nelectra risicoanalyse en veiligheidsinstructiefiches vindt u via onderstaande QR codes:

Risicoanalyse

Veiligheidsinstructiefiches

 Elise Noyez

 Boris Vermeersch